

PIAȚA DE CAPITAL

START2LEARN: FINANȚE
PERSONALE

**AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ**

COPYRIGHT

CONȚINUTUL ACESTUI MATERIAL NU POATE FI REPRODUS
SAU TRANSMIS SUB NICIO FORMĂ ȘI PRIN NICIUN FEL DE
MIJLOACE – ELECTRONICE, MECANICE, INCLUSIV
FOTOCOPIERE SAU ÎNREGISTRARE, FĂRĂ PERMISIUNEA ÎN
SCRIS A AUTORILOR.

ASF©2022

PUȚINĂ ' ISTORIE

ANUL 1309

Prima bursă din
afara spațiului italic
– Bruges.

ANUL 1608

Acțiunile Societății
Indiilor de Est
listate la Bursa din
Amsterdam.

17 MAI 1792

Buttonwood
Agreement

8 MARTIE 1817

Apariția Bursei din
New York

1 DECEMBRIE 1882

Deschiderea bursei
de la București.

ANUL 1948

Se închide bursa
de la București.

20 NOIEMBRIE 1995

Prima ședință de
tranzacționare la BVB.

PUȚINĂ ISTORIE

Statuia intitulată Fearless Girl (Fata neînfricată) din fața New York Stock Exchange (NYSE):

Sculptură de bronz (Kristen Visbal, 7 martie 2017), situată inițial în fața taurului, a fost comandată de State Street Global Advisors, o mare societate de investiții din SUA, pentru celebrarea Zilei Internaționale a Femeii.

Reprezintă un indice bursier global format din companii care au un procent ridicat de lideri femei (simbol Nasdaq: SHE).

PUȚINĂ ' ISTORIE

Atrag capital pe termen
lung de la persoanele
care au acest disponibil

Direcționează capitalul
atras către cei ce au
nevoie de capital

Barometru pentru
economie. Alternativă
a finanțării prin bancă

Ajută economia să crească -
promovează formarea/creșterea
capitalului

Creează oportunități
investiționale pentru
investitori

Rolul piețelor de capital în economie

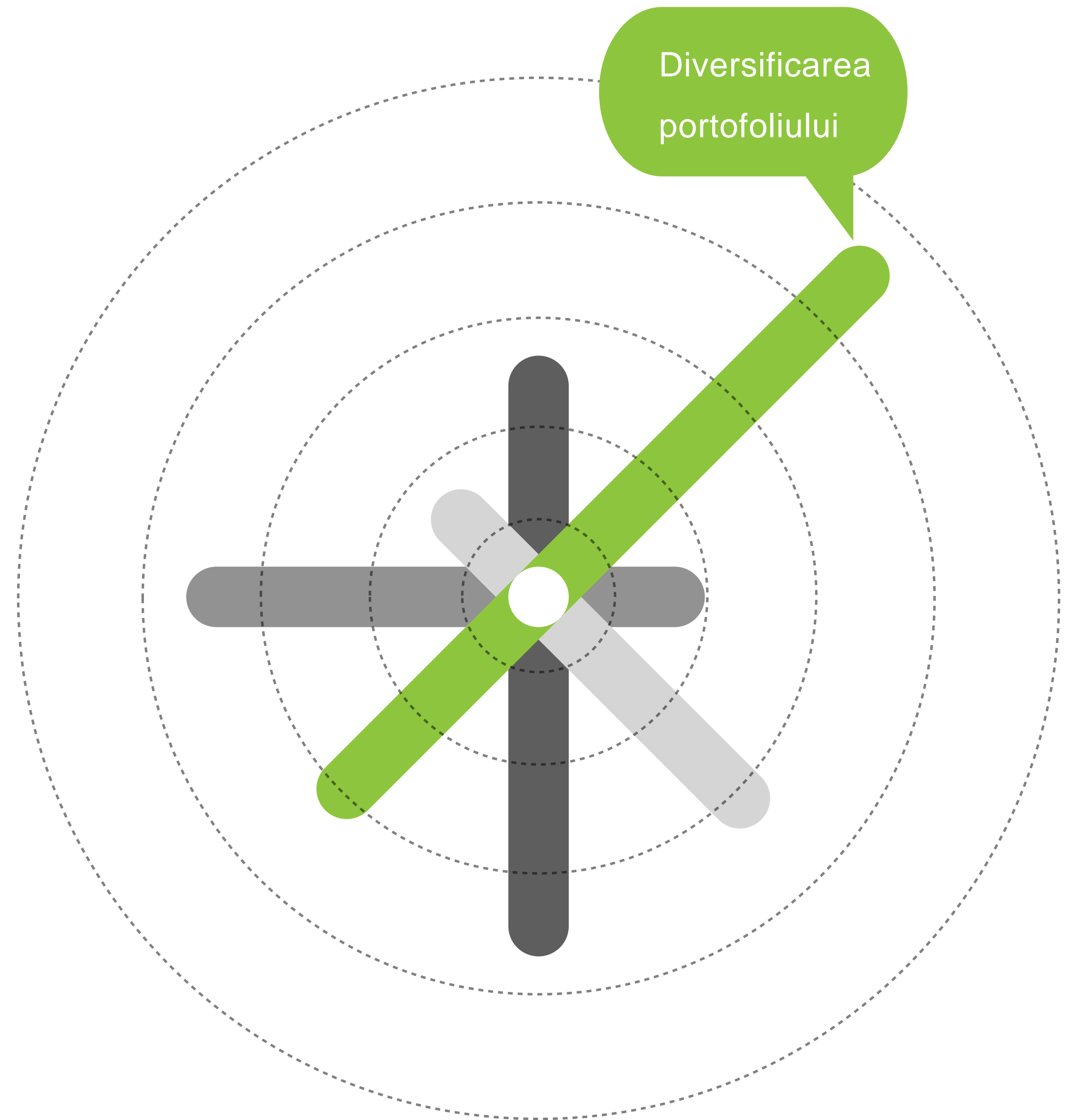
ÎNȚELEGEREA RISCULUI

**Riscul = posibilitatea unei pierderi financiare
parțiale sau totale sau a realizării unor venituri
mai mici decât cele așteptate**

Înțelegerea riscurilor = factor esențial care trebuie evaluat
anterior realizării unei investiții

Riscul = volatilitatea valorii portofoliului, nerealizare a
obiectivelor propuse sau pierderea permanentă a capitalului
investit

ÎNȚELEGEREA RISculUI

- Investitorii ar trebui să-și bazeze investițiile nu numai pe obiective și pe volumul de capital disponibil, ci și pe preferința acestora pentru risc.
- Toate investițiile presupun un anumit nivel de risc.

risc mare – cu toleranță față de risc –
strategie de investire agresivă

risc mic – investitor cu aversiune față de
risc – strategie de investire moderată/
conservatoare

- Prețul instrumentelor financiare deținute variază în funcție de o serie de factori – decizia de a le păstra în portofoliu se bazează pe așteptările investitorului.

Riscurile mari NU garantează
profituri mai mari.

ÎNȚELEGEREA RISCOLUI

Riscurile investițiilor

Riscul de
inflație

Riscul de
delistare

Riscul
valutar

Riscul de
piață

Riscul de
lichiditate

Riscul de
faliment

Riscul de
fraudă

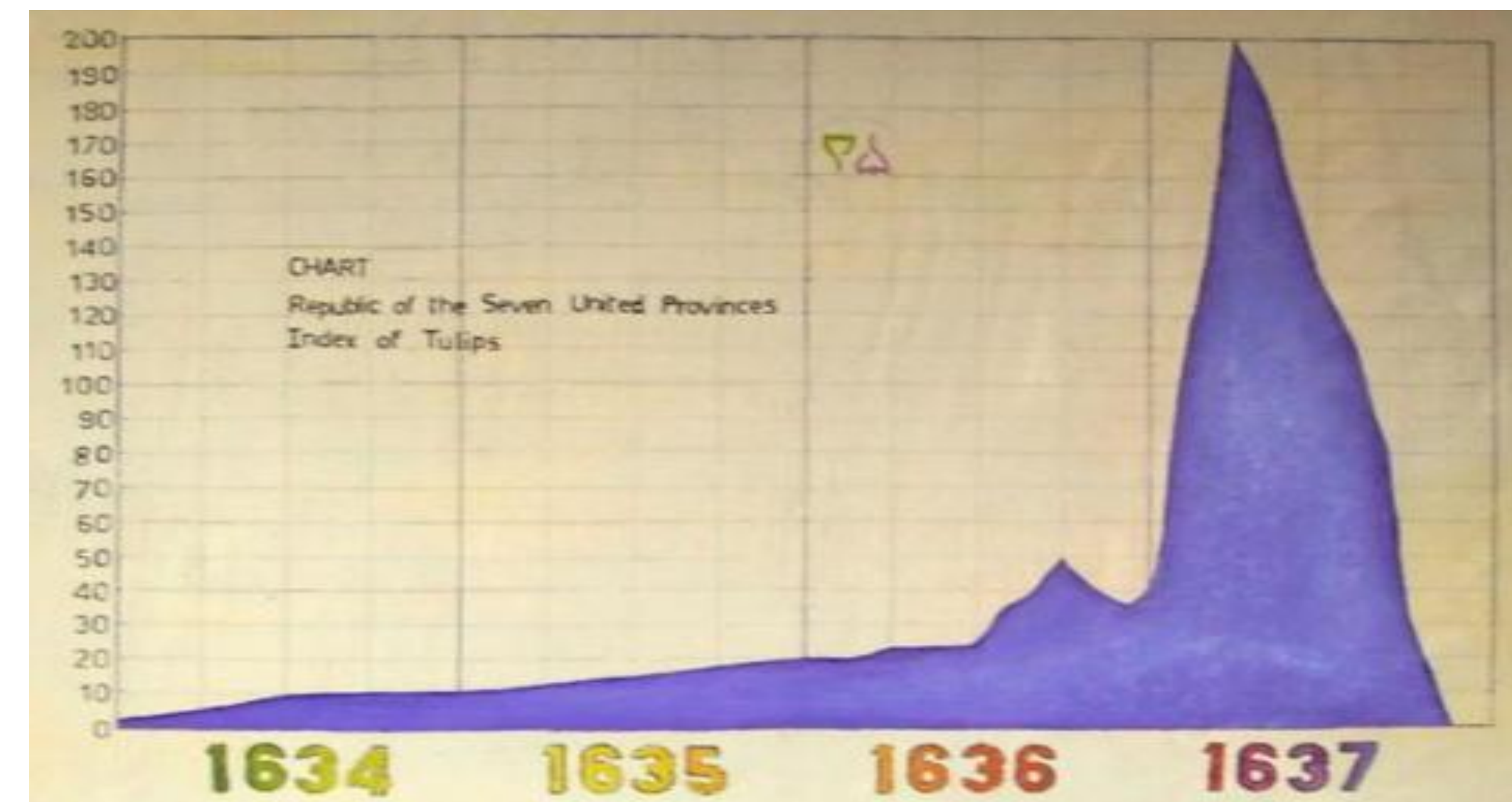
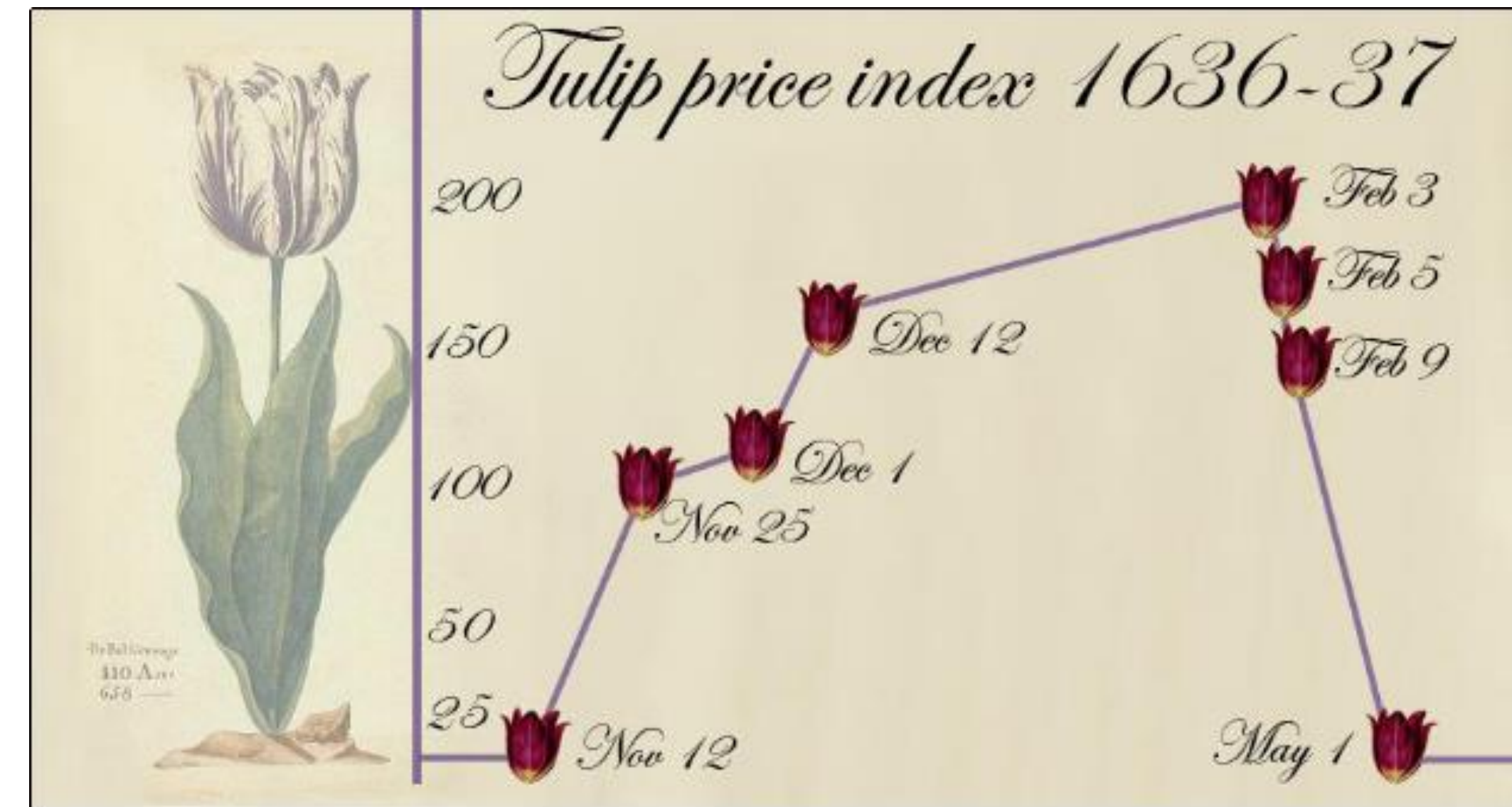

Riscul de
contraparte

ÎNȚELEGEREA RISCULUI

Tulipomania

- marea scădere a prețurilor de pe piața lalelelor a început în Harlem, într-o tavernă, în prima marți a lunii februarie 1637, la licitația obișnuită pentru tranzacțiile cu bulbi.
- prețul cerut – un preț just în acel moment – nu a fost acceptat de nimeni.
- nu au fost licitate nici prețurile scăzute oferite de florar.
- s-a instalat panica.
- toată lumea a vrut să vândă.
- un bulb de lalea care se vânduse cu 5.000 de guldeni, a ajuns la 50 de guldeni.

ÎNȚELEGEREA RISCULUI

Asimetria de informații

Selecția adversă – când vânzătorii au mai multe informații pe care cumpărătorii nu le au, sau invers

1. Înaintea unei tranzacții
2. Cei care intenționează să împrumute (pe alții) probabil că vor produce rezultate neașteptate mai multe decât cei care doresc să se împrumute

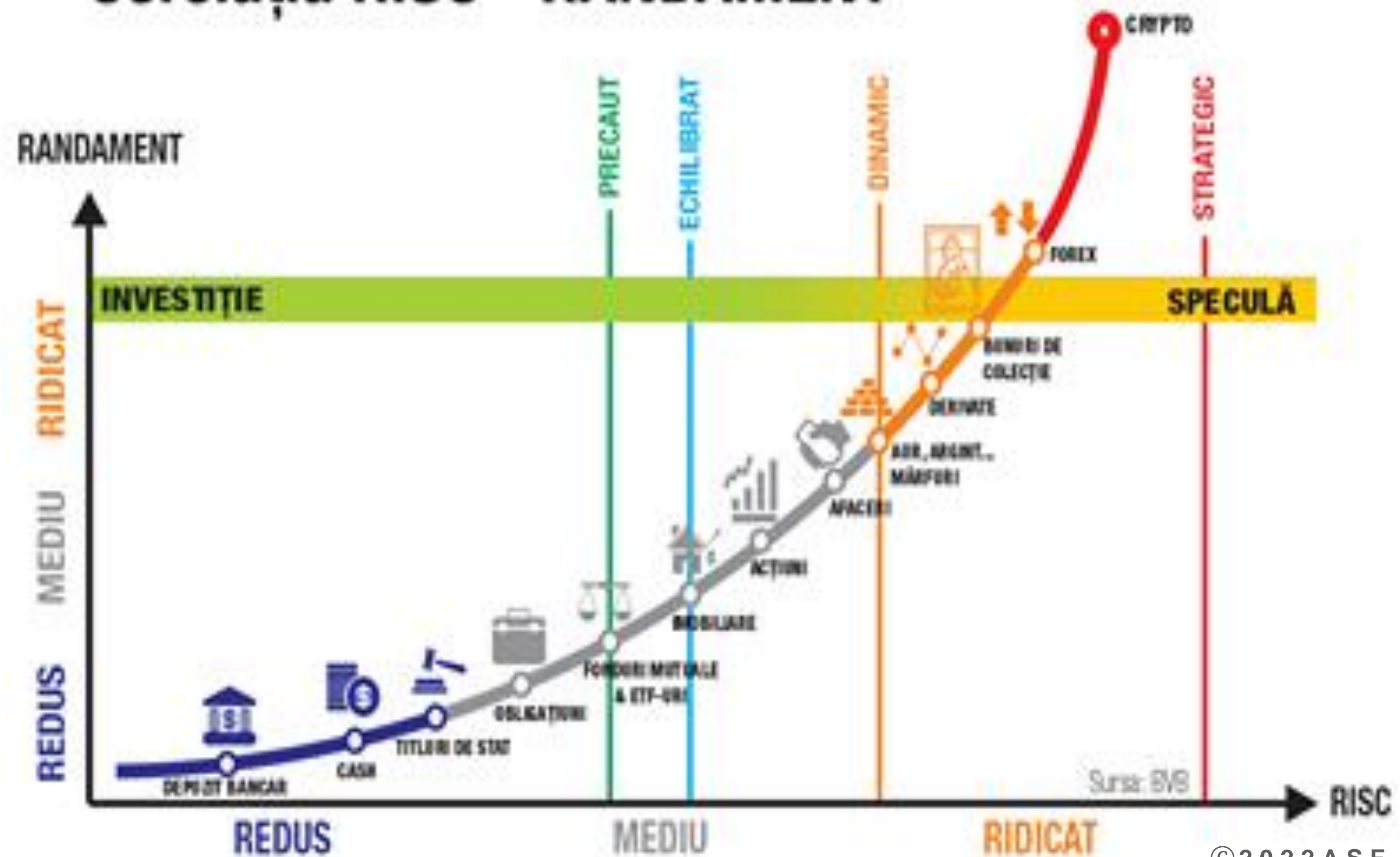
Ex. un fumător ascunde această informație la cumpărarea unei asigurări de sănătate.

Hazardul moral – o parte a intrat într-un contract fără bună credință sau are cunoștințe/stimulente despre risc/pentru a-și asuma un risc pe care știe că nu îl va plăti în totalitate

1. După efectuarea tranzacției
2. Cei care se împrumută probabil că vor produce mai mult hazard (posibil să se angajeze în acțiuni cu scopul de a plăti mai puțin)

Ex. comportamentul *Too big to fail* al AIG.

Corelația RISC - RANDAMENT

INSTRUMENTE FINANCIARE

ACȚIUNI

- titluri de capital emise de societățile comerciale.
- o acțiune reprezintă o parte din capitalul unei societăți, divizat în părți egale.
- veniturile obținute din acțiuni = dividende = cota parte din profiturile care nu sunt reinvestite de societate, la care deținătorul de acțiuni este îndreptățit.

DREPTURI AFERENTE DEȚINERILOR DE ACȚIUNI

- instrumente financiare emise pe termen scurt (până la momentul subscrierii acțiunilor nou emise).
- conferă acționarilor dreptul de a subscrie acțiuni nou emise, înainte ca respectivele acțiuni să fie oferite spre subscriere altor acționari sau unor părți terțe.

OBLIGAȚIUNI

- titluri de creanță prin care emitentul autorizat se împrumută de la deținătorii de obligațiuni și este obligat să plătească periodic o dobândă (cupon) și să ramburseze valoarea obligațiunii (principal) la o dată viitoare denumită scadență.

UNITĂȚI DE FOND

- instrumente financiare emise de organismele de plasament colectiv (OPC), la un preț stabilit în funcție de valoarea activului net al organismului respectiv.

INSTRUMENTE FINANCIARE

INSTRUMENTE FINANCIARE DERIVATE

- contracte financiare a căror valoare este determinată de fluctuațiile valorii activului suport (acțiuni, indice bursier, rata dobânzii, rata de schimb valutar etc.)
- pot fi utilizate pentru a transfera sau prelua riscurile de evoluție a prețurilor activelor suport
- contracte futures, opțiuni, CFD etc.

PRODUSE STRUCTURATE

- instrumente financiare hibrid de natura titlurilor de credit care au caracteristici specifice privind formarea prețului și care au la bază un activ suport
- La momentul emiterii, produsele structurate sunt însoțite de un prospect de bază, care definește principiile generale de funcționare

TITLURI DE STAT

- instrumente financiare care atestă datoria publică, constituind împrumuturile statului pe termen scurt/ mediu/ lung, în moneda națională sau în valută,
- pot fi sau nu purtătoare de dobândă.

CERTIFICATE DE DEPOZIT

- valori mobiliare care conferă deținătorului drepturi și obligații aferente acțiunilor suport în baza cărora au fost emise, precum și dreptul de a obține, prin conversie, acțiunile suport.

INSTRUMENTE FINANCIARE

Indicele bursier - un indicator statistic care arată evoluția în timp a prețurilor unui grup predefinit de acțiuni.

- arată evoluția unei piețe sau a unui segment de piață
- creșterea valorii indicelui arată o cerere mai mare de valori mobiliare (superioară ofertei) aflate în componența indicelui (evoluție pozitivă a societăților cotate).
- Indici RO: BET, BET-TR, BET-FI, BET-XT, BET-NG, BET-BK, BET Plus, ROTX
- Indici semnificativi internațional: DOW Jones, S&P 500, FTSE, DAX, Nikkei ș.a.

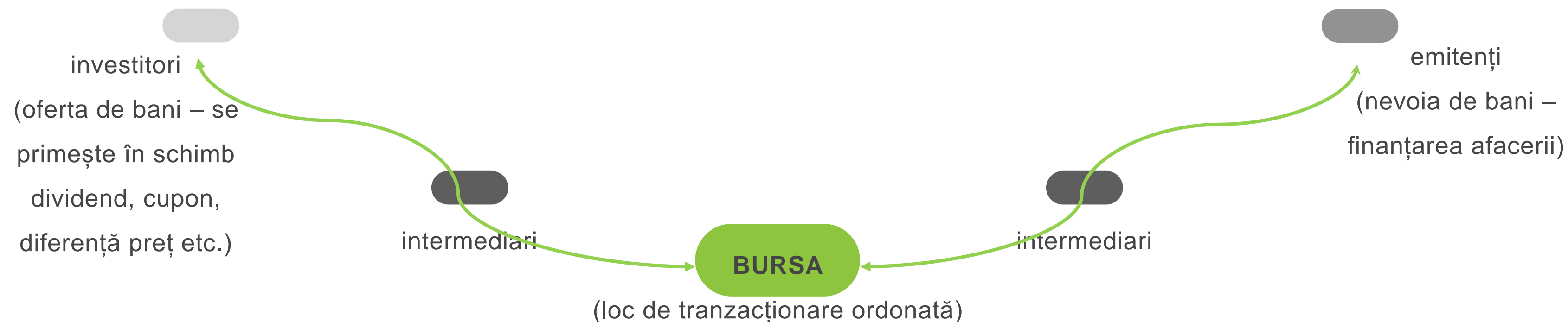
INDICELE BURSIER

CUM FUNCȚIONEAZĂ BURSA

Ansamblul relațiilor și mecanismelor prin care se realizează transferul fondurilor bănești de la cei care au un surplus de capital (investitorii) către cei care au nevoie de capital (societăți, organizații, stat), cu ajutorul unor instrumente specifice (valorile mobiliare) și prin intermediul unor operatori specifici (societățile de servicii de investiții financiare - SSIF).

Transferul de capital finanțează economia reală, dând drepturi de participare la această finanțare aceluia care au devenit investitori.

BURSA

piața primară, piața secundară, piața la termen, sistem alternativ de tranzacționare

INTERMEDIARI

SSIF, bănci

EMITENȚI

societăți, stat, organizații

INVESTITORI

individuali, instituționali

PIEȚE SECUNDARE
(SPOT, LA TERMEN)

CUM FUNCȚIONEAZĂ BURSA

PIAȚA PRIMARĂ – prima solicitare de finanțare a unei societăți/entități (IPO):

- listare la bursă a instrumentelor emise
- finanțare a economiei
- ia naștere calitatea de investitor/acționar/deținător de instrumente financiare
- este piață spot/la vedere sau sistem alternativ

PIAȚA SECUNDARĂ – investitorii pot schimba între ei deținerile

- lichiditatea și mobilitatea capitalurilor investite
- recuperarea capitalurilor investite înainte de scadență
- evaluarea titlurilor cotate
- nu stimulează inflația
- diversificarea portofoliului
- poate fi: spot/la vedere sau la termen; sau sistem alternativ

PIAȚA PRIMARĂ

CUM FUNCȚIONEAZĂ BURSA

PĂRȚILE

În funcție de tipul de piață
(primară/secundară):

- 1 Cumpărători (investitori individuali sau profesionali)
- 2 Vanzători (emitenți/investitori individuali sau profesionali)

INTERMEDIARII

Pentru a facilita desfășurarea de tranzacții ordonate;
cumpără/vând în numele clientului și pe contul acestuia, păstrează banii/instrumentele financiare:

- 1 Societăți de servicii de investiții financiare (SSIF), care au personal specializat (agenți de servicii de investiții financiară – în engl. broker)
- 2 Instituții bancare (prin departamente specializate, autorizate în acest sens)

BURSA

Locul de desfășurare ordonată și transparentă a tranzacțiilor:

- licitație continuă – locul de întâlnire al cererii cu oferta
- piață liberă
- piață dematerializată;
caracter pur financiar/bănesc
- sistem electronic
- reguli transparente

POST-TRANZACȚIONARE

Pentru protecția investitorilor și siguranța tranzacțiilor:

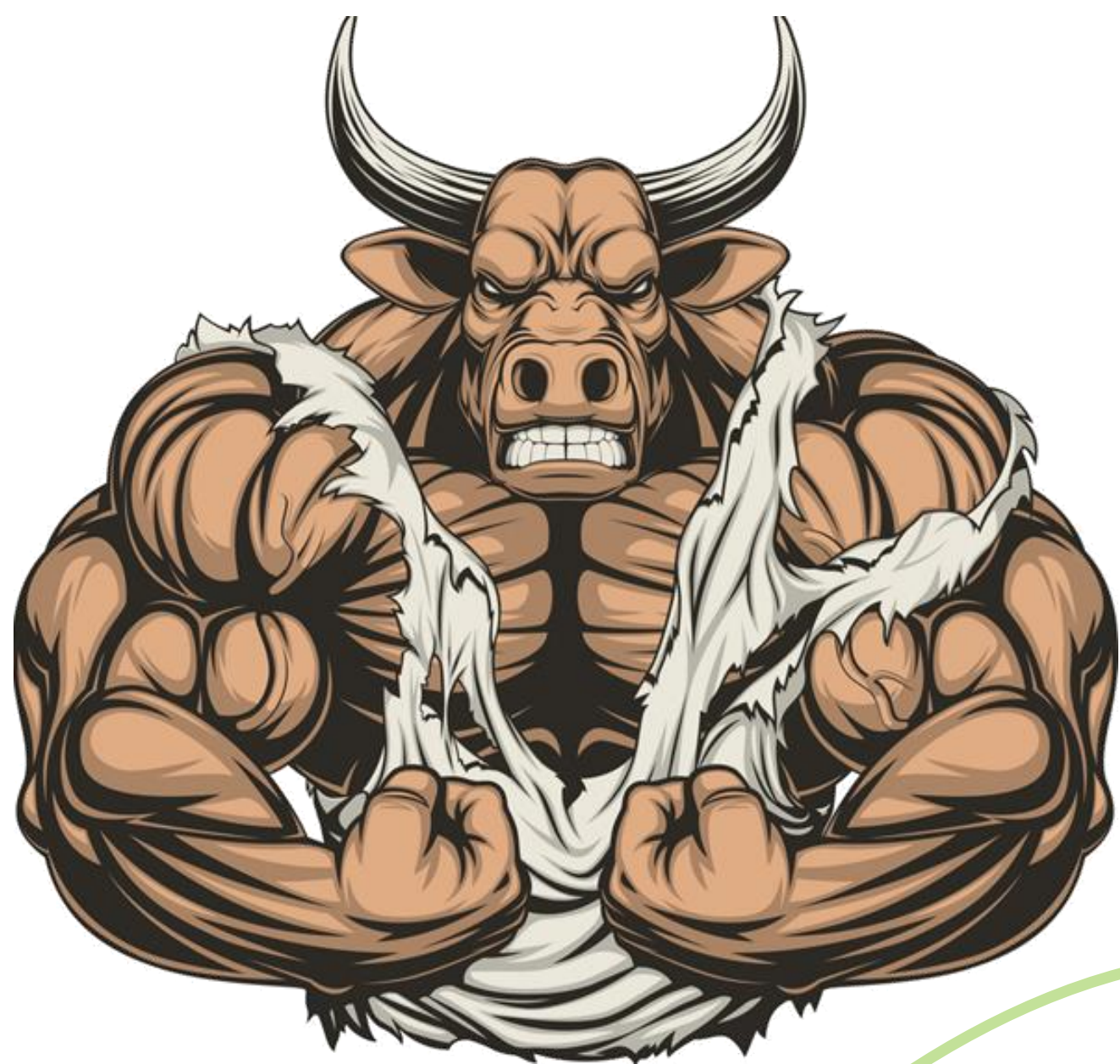
- 1 Depozitarul Central:
 - registrul unic al societăților emitente
 - compensarea și decontarea tranzacțiilor
- 2 Contrapartea centrală: infrastructura necesară pieței derivatelor care asigură diminuarea și transferul riscurilor
- 3 Fondul de Compensare a Investitorilor (FCI)

ȘTIȚI CUM AU ÎNCEPUT ACESTE
AFACERI, PRINTRE CELE MAI MARI
DIN LUME?

CUM FUNCȚIONEAZĂ BURSA

În SUA aproape 80% din finanțarea societăților provine
de pe bursă și doar 20% din finanțare bancară.

CUM FUNCȚIONEAZĂ BURSA

BULL MARKET

- Când un emitent are o situație financiară bună, mai mulți investitori vor să cumpere titlurile emise și prețul acestora crește sau este așteptat să crească (cu cel puțin 20%).
- „taurul” atacă cu coarnele în sus (trend pozitiv).
- perspectivă optimistă, încredere a investitorilor.

BEAR MARKET

- Când un emitent are o situație financiară proastă, mai mulți investitori vor să vândă titlurile deținute și prețul acestora scade sau este așteptat să scadă (cu cel puțin 20%)
- „ursul” atacă mișcând labele în jos (trend negativ).
- Induce o scădere de 15-20% a diferiților indici bursieri.

CUM FUNȚIONEAZĂ BURSA

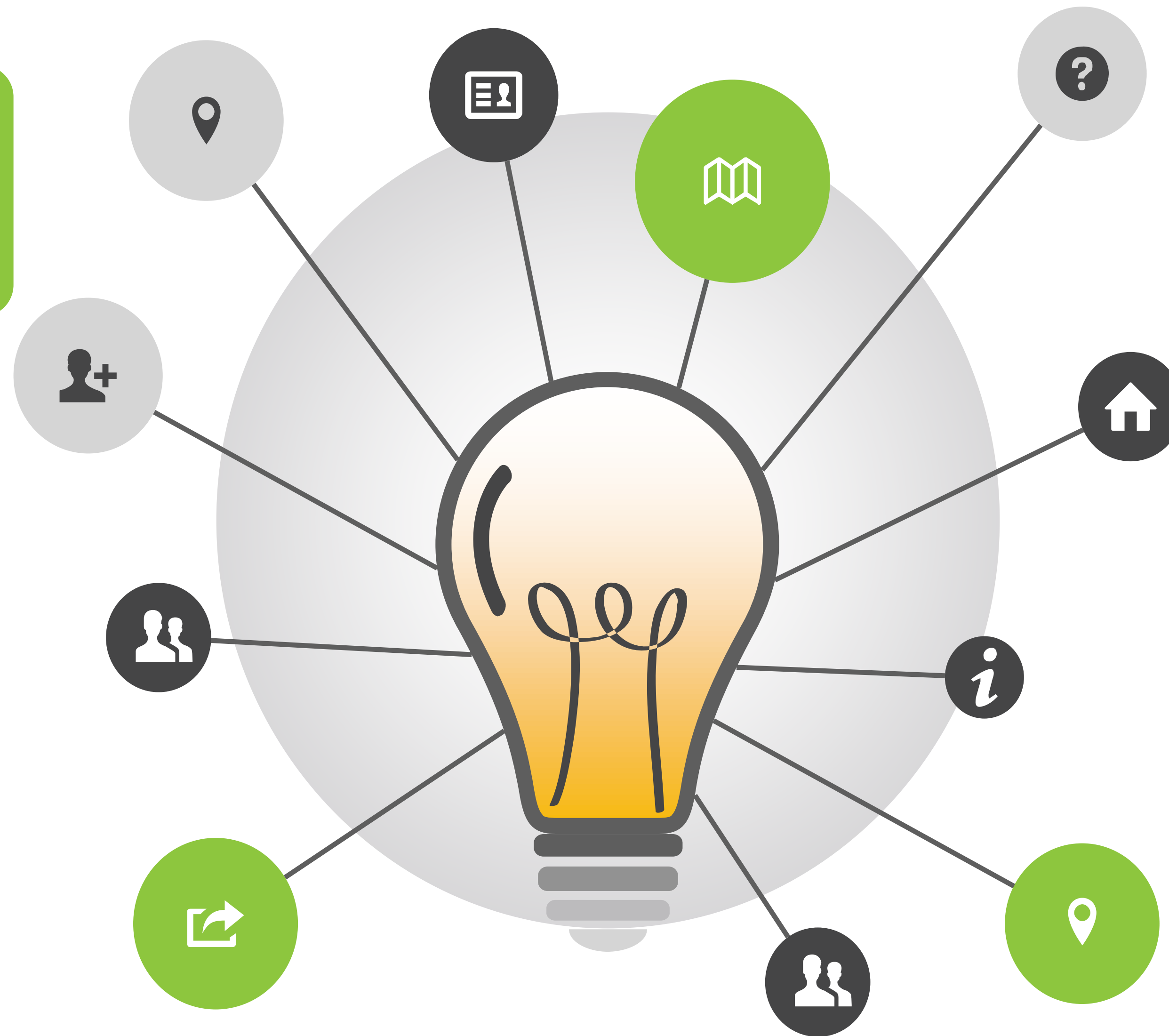
- Ciclul pieței: creștere și scădere.
- Bursa este afectată de economia națională și cea internațională, de factori sociali și politici etc.
- **Nu există instrument financiar fără risc!**
- Este imposibil să previzionezi trend-ul viitor exact – analizele se bazează pe evoluții trecute care nu pot garanta evoluțiile viitoare.
- **Regula: cumpără ieftin, vinde scump.**
(DA – câștig de capital; NU – pierdere de capital).

INVESTITOR ȘI CONSUMATOR

CE FACI CU VENITURILE?

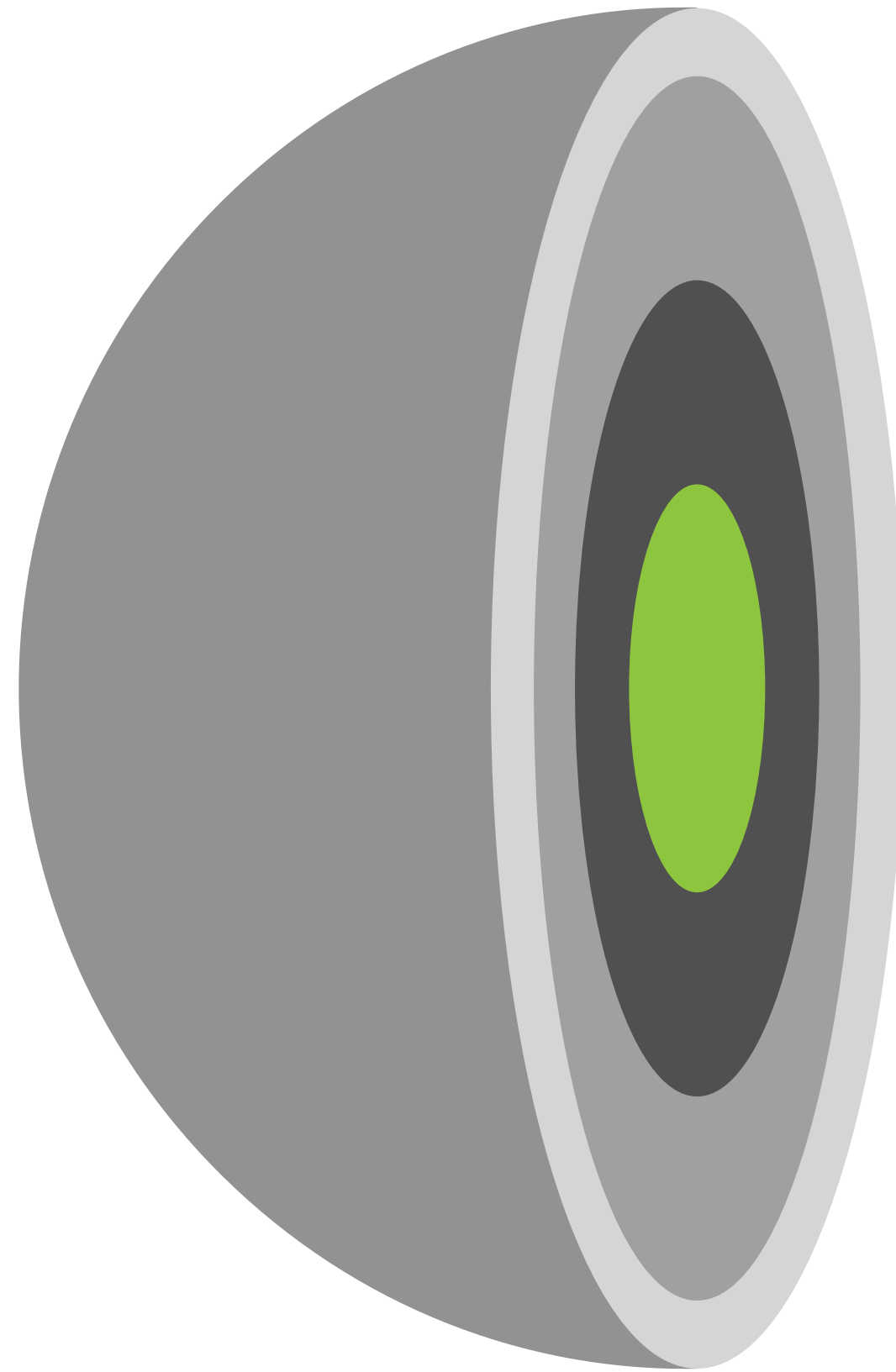
- Consum imediat
- Economisire (amânarea consumului)
- Investire (pentru obținerea unor
posibile beneficii viitoare):
 - investiții de afaceri
 - investiții personale

Lichiditate = ușurința
de a transforma
deținerile în bani

Rata rentabilității =
pierdere/profit obținute

INVESTITOR ȘI CONSUMATOR

- Investitorul este acea persoană care deține fonduri bănești pe care intenționează să le utilizeze în tranzacții cu instrumente financiare.
- pot fi investitorilor individuali sau de retail („retail investor”), categorie ce include majoritatea investitorilor persoane fizice sau investitori profesionali (calificați).
- a fi investitor presupune asumarea unui risc cu scopul de a realiza un profit cât mai ridicat.
- fiecare persoană își asumă riscul în funcție de toleranța individuală față de acesta.

INVESTITOR ȘI CONSUMATOR

Drepturile/obiugațiile acționarilor:

- dreptul de a participa la adunarea generală a acționarilor;
- dreptul de vot în adunarea generală;
- dreptul de informare asupra desfășurării activității societății;
- dreptul la dividende în cazul în care societatea realizează profit;
- dreptul asupra părții convenite din lichidarea societății.

Legea obligă acționarii să-și exercite drepturile cu bună-credință, cu respectarea drepturilor și a intereselor legitime ale societății și ale celorlalți acționari.

INVESTITOR ȘI CONSUMATOR

Consumatorii de instrumente, produse și servicii financiare au conform legii următoarele drepturi și obligații:

- dreptul de a fi informat
- dreptul a-și cunoaște drepturile și obligațiile
- dreptul de a negocia și a plăti un preț corect și de a putea compara prețurile între ele
- dreptul de a primi asistență
- dreptul de a avea acces la petiționare și la un sistem de soluționare a disputelor
- obligația de a plăti sumele datorate
- obligația de a răspunde la solicitările adresate conform legii

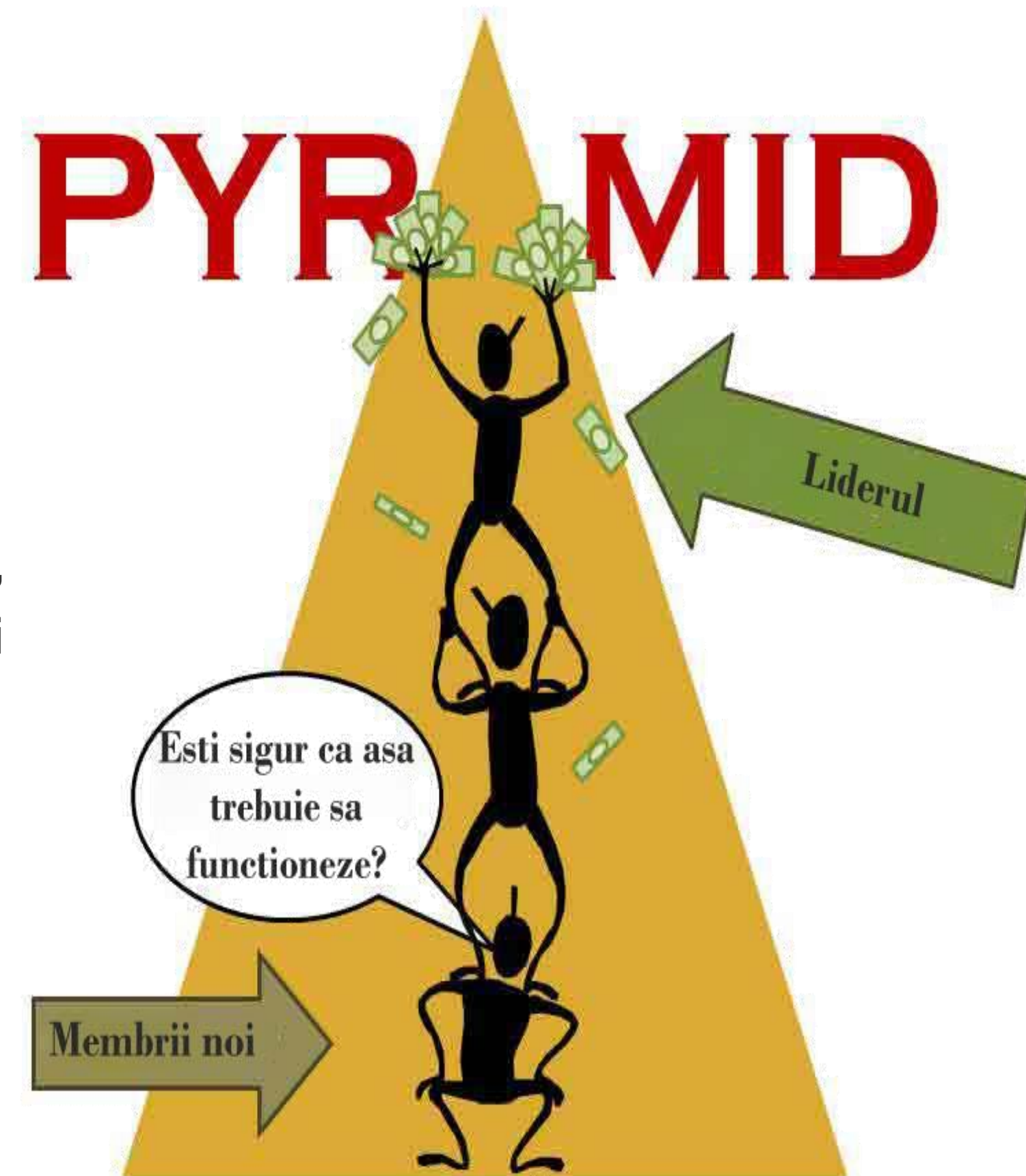
INVESTITOR ȘI CONSUMATOR

Traiesc pe seama
membrilor

99% pierd bani

Schemele Piramidale și Ponzi

- Se bazează pe naivitatea și lăcomia oamenilor, lipsa educației financiare, lipsa de reglementare și/sau supraveghere într-un anumit domeniu, marketing agresiv și înșelător
- înșelătorie în domeniul investițiilor financiare și nu numai – schemă piramidală de fraudare prin care se promite multiplicarea sumelor investite, aparent fără niciun risc
- Exemple: Madoff, Caritas, vacanța de vis, clubul de călătorii, mărci poștale, produse cosmetice, suplimente și vitamine + Ponzi
- Lansarea zgomotoasă; prezentarea oportunităților de câștig unui public țintă (scrisoare de vânzare/video menit să îți arate cum poți face o grămadă de bani rapid, cu o investiție foarte mică); asocierea schemei cu imaginea unor persoane de succes
- Umflarea artificială: creșterea exponențială a bazei de membri noi prin minciună și înșelătorie, dar și prin publicitatea gratuită făcută de membri noi atrași în schemă
- Momentul de vârf: număr maxim de membri; schema devine foarte cunoscută; persoanele inițiate își pregătesc exit-ul din schemă
- Declinul și prăbușirea: zvonurile negative se răspândesc, oamenii intră în panică și solicită exit-ul, apare o criză de lichidități și falimentul schemei

- există în prezent oferte diferite care apar pe internet sau prin promovare (TV, telefon, rețele sociale, reclame incluse în jocuri online etc.).
- se oferă servicii de „brokeraj” pentru intermedierea tranzacțiilor pe burse externe, pe piețe valutare sau cu instrumente financiare bazate pe alte active (petrol, acțiuni ale unor emitenți din SUA, China ș.a.).
- bugetele de marketing sunt foarte mari, fiind atrase diferite personalități (actori, jucători de fotbal etc.), și existând campanii agresive.

INVESTITOR ȘI CONSUMATOR

Nu răspunde ofertelor de câștig exagerate.

Verifică la ASF dacă cel care te abordează este autorizat.

Nu investi mai mulți bani decât ai disponibili.

INVESTITOR ȘI CONSUMATOR

Rolul ASF

- Asigură stabilitatea, competitivitatea și buna funcționare a piețelor de instrumente financiare, promovează încrederea în aceste piețe și în investițiile în instrumente financiare și asigură protecție operatorilor și investitorilor împotriva practicilor neloiale, abuzive și frauduloase.
- Promovează stabilitatea activității de asigurare și apără drepturile asiguraților.
- Asigură funcționarea eficientă a sistemului de pensii private și protejează interesele participanților și ale beneficiarilor.

AUTORITATEA
DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ

START2LEARN:
FINANȚE
PERSONALE

VĂ MULȚUMIM!

TELVERDE: 0800 825 627

OFFICE@ASFROMANIA.RO
EDU@ASFROMANIA.RO

WWW.ASFROMANIA.RO
<https://www.facebook.com/asf.romania>

WWW.EDUTIME.RO